

Skatteministeriet

4. oktober 2021
J.nr. 2021 - 6764

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 689 af 14. september 2021 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Ole Birk Olesen (LA).

Morten Bødskov

/ Jacob Vastrup

Spørgsmål

Vil ministeren kvantificere de negative eksternaliteter i forbindelse med forbrug af de forskellige typer tobaks- og nikotinprodukter (herunder cigaretter, cigarer, pibetobak, tyggetobak, nikotinposer, e-væsker) og vurdere, hvad det optimale afgiftsniveau burde være, såfremt afgifterne alene skulle afspejle de negative eksternaliteter?

Svar

Afgifter på visse varer som fx tobak begrundes ofte ud fra et sundhedshensyn. Det er velkendt og veldokumenteret, at rygning er meget skadeligt for helbredet, fordi det blandt andet øger risikoen for at blive ramt af lungekræft og hjertekarsygdomme.

De samfundsøkonomiske omkostninger ved rygning er svære at kvantificere, men består blandt andet af direkte omkostninger i form af sygdom ved passiv rygning og de offentligt finansierede omkostninger i forbindelse med behandling af rygere og rygerelaterede lidelser i sundhedssystemet. Hertil kommer de afledte effekter på skatter og overførselsindkomster som følge af øget sygdom, førtidspension mv. Det er også relevant at indregne de eventuelt sparede omkostninger i form af mindre udgifter til folkepension, plejehjemsudgifter og øvrigt offentligt forbrug i forbindelse med rygerens kortere levetid. Selvom det kan virke besynderligt at indregne en sådan besparelse, er det ikke desto mindre en del af nettoomkostningerne for samfundet knyttet til rygning.

I Skatteøkonomisk Redegørelse 2019 er nettoomkostningen opgjort til 2,8 kr. pr. cigaret eller gram røgtobak. Det vil sige, at for hver cigaret eller gram røgtobak, som forbruget reduceres med, forudsættes samfundet at opnå en besparelse på 2,8 kr. Det er beregnet på baggrund af de samlede nettoomkostninger ved rygning, som er opgjort af Statens Institut for Folkesundhed, sat i forhold til tobaksforbruget. Her kan bemærkes, at langt de fleste omkostninger forbundet med rygning først indtræffer efter mange års forbrug, og de nuværende sundhedsomkostninger vedrører i vidt omfang et cigaretforbrug, som fandt sted for mange år siden. Der henvises til Skatteøkonomisk Redegørelse 2019 for en mere detaljeret beskrivelse af de bagvedliggende beregninger af omkostningerne ved rygning.

En afgift på niveau med de opgjorte eksterne omkostninger på 2,8 kr. pr. cigaret svarer til en afgift på 56 kr. (ekskl. moms) pr. pakke med 20 cigaretter. De eksterne omkostninger ved rygning inkluderer ikke samfundsøkonomiske omkostninger knyttet til grænsehandelskøb af tobak, eksempelvis fra tidsforbrug mv. i forbindelse med grænsehandlen, som også indgår i en opgørelse af samfundsøkonomien ved en forhøjelse af afgiften. Korrigeres for grænsehandlens betydning for de marginale samfundsøkonomiske virkninger indebærer det et samfundsøkonomisk balanceret afgiftsniveau på ca. 27 kr. (ekskl. moms) pr. pakke, svarende til ca. 34 kr. inkl. moms, jf. Skatteøkonomisk Redegørelse 2019. Der er usikkerhed forbundet med opgørelsen af elementerne i beregningen, inklusive opgørelsen af eksterne omkostninger.

Skatteministeriet har ikke kendskab til undersøgelser, der på tilsvarende måde kan kvantificere nettoomkostningerne for tyggetobak og nikotinprodukter som fx nikotinposer og nikotinvæsker til e-cigaretter. Som følge heraf er der ikke grundlag for at beregne afgiftsniveauer, som afspejler de negative eksternaliteter, for tyggetobak og nikotinprodukter.